

109 92

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

UITGIFTE KANTOOR
3300 TIENEN 1

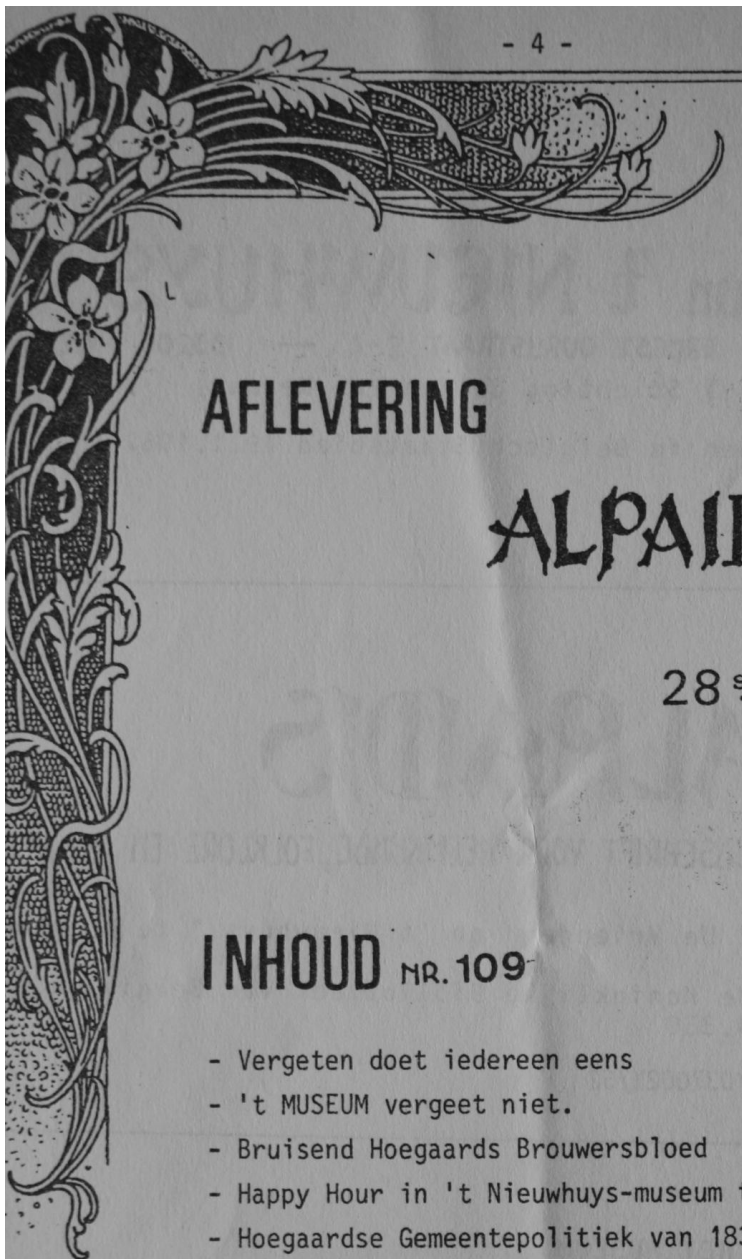
M. GUILLOY A
NRM 35
3320 HOEGAARDEN

driemaandelijks

4^e trimester 1992

ALPAIDIS

V.V. Etienne Grooten
Viaduktstraat 193
TIENEN

AFLEVERING

ALPAIDIS

28ste jaargang 1992

INHOUD NR. 109

- Vergeten doet iedereen eens
- 't MUSEUM vergeet niet.
- Bruisend Hoegaards Brouwersbloed
- Happy Hour in 't Nieuwhuys-museum te Hoegaarden
- Hoegaardse Gemeentepolitiek van 1830 tot 1990

VERGETEN DOET IEDEREEN EENS

Vergeten is menselijk, daarom deze korte herinnering voor de enkele personen die hun lidgeld voor het Nieuwhuys-museum nog niet betaalden.

Gelieve zo spoedig mogelijk us storting uit te voeren op rekening van 't Nieuwhuys Hoegaarden n° 310/0370021/52.

Gewoon lid 300 fr. Erelid 400 fr. Weldoener 1000 fr.

Dank U voor de welwillende medewerking.

Namens het Museumbestuur.

ALPAIDIS VERBETERINGEN

=====

Alpaïdis n° 106 van 1992, blz. 32

- 14e lijn: schrijf "Not. Louis Alex Putzeys" inplaats van "Jean Henri Vandermolen.
- 17e lijn: schrijf "Putzeys" i.p.v. "Vandermolen"
- éée lijn: schrijf "wjl het hoekkompleks" i.p.v. "wiens hoekkompleks"

't museum vergeet niet

Op zaterdag 31 okt. 1992 werd Camille Swellen te Hoegaarden, onder een toeloop van volk, ten grave gedragen. Hij werd geboren op 27 nov. 1908 en overleed in de ouderdom van 84 j. op 27 okt. 1992.

In 1930 was hij in het huwelijk getreden met de 18 jarige Germaine Vandenberg (geb. 3 april 1912) en was te werk gesteld in de Grote Brouwerijen Lories, waar hij de gouden jaren meemaakte en de beste bieren hielp brouwen.

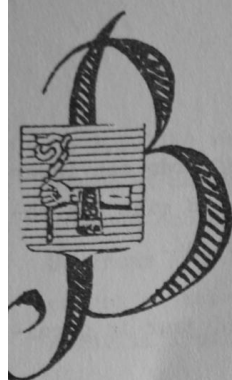
Zijn vrouw hield in de Nermstraat te Hoegaarden, een drukbezochte volksherberg open, waar veel leute werd gemaakt, en de naam droeg "Bij Witte Germaine". Het was nog een café van uit de goede oude tijd.

In 1967 ging 't Nieuwhuys-museum schuchter, onervaren en zonder veel middelen, over tot de openstelling van een taveerne, ten einde een eigen bron van inkomsten te scheppen, om de culturele activiteiten te kunnen ontplooien.

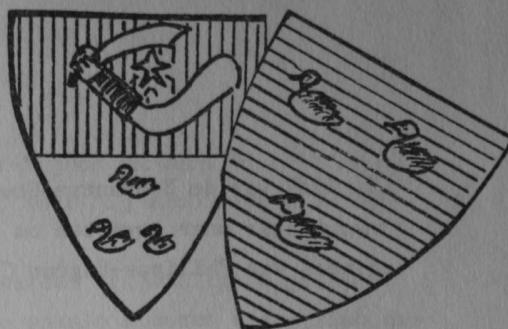
Toen Camille en Germaine dat vernamen, waren zij de eersten om hun steun te verlenen en stonden spontaan aan de museomtaveerne, hun oude café-meubels af.

Gedurende lange jaren bleef het mobilaar van Witte Germaine in 't Museum in gebruik. Wanneer later besloten werd het interieur te vernieuwen, werd echter de zitbank bewaard en staat er heden nog, ter herinnering aan de spontane hulpverlening van het gezin Swellen - Vandenberg.

En zoals in 't museum elk voorwerp zijn eigen naam heeft en op inventaris staat, zo gebeurde dit ook met de zitbank, die onder de benaming van "de bank van Germaine" op de inboedellijst van de taveerne prijkt.

Bruisend Hoegaards, brouwersbloed

Na zijn huwelijk in 1725 met Anne Marie Beetens vestigde Jacques Philippe Cypers zich eerst als huurbrouwer en vervolgens als eigenaar-brouwer te Hoegaarden.

Hij was zeer bevriend met Meester Brouwer Carolus Van Nerum, de latere Deken van de machtige Brouwersgilde, waar hij zijn brouwsels liet klaar maken. In 1738 zou hij zelf peter worden van diens zoon Jacques Philippe Van Nerum, die zijn vader als brouwer opvolgde.

Cypers had acht kinderen, waaronder Jacques-Paul (° 1733), die in 1757 huwde met Marie-Anne Tombeur uit Waasmont, waar hij zich als landbouwer instelde en grondeigenaar werd.

Zij kregen 12 kinderen, waartussen Philippe-Eugène (° 21.11.1764), die het avontuur in het bloed had en zich na zijn studies, op 15.11.1785, als vrijwilliger aanwierf bij het 38e Infanterie Regiment van Wurtemberg, in Oostenrijkse dienst.

Hij sprak vlaams (de taal van zijn vader), frans (deze van zijn moeder) en had latijn gestudeerd, wjl hij in 't leger vrij snel het duits zou aanleren. Hij had bruisens bloed, koesterde ambities en wilde het tot officier brengen. De internationale troebelen op het einde der XVIIIe eeuw leenden zich goed, tot de verwezenlijking van zijn droom.

In 1789 was de Brabantse Omwenteling los gebroken. Oostenrijk stuurde een legermacht naar onze gewesten om de opstand te dempen. Onder hen bevond zich het regiment van Philippe-Eugène Cypers, dat tegen de "patriotten" optrad.

Op 1.4.1790 werd hij tot korporaal bevorderd en kwam het volgend jaar in garnizoen te Gent, met de graad van onder-officier.

Tijdens zijn verblijf aldaar leerde hij Marie-Josèphine De Weller uit Mons kennen en stelde zich in regel, om "cadet" de officiersrang te kunnen bereiken.

Inmiddels was de franse revolutie losgebarsten en de oorlog tussen Frankrijk en Oostenrijk was onafwendbaar. Aanvankelijk behaalden de Oostenrijkers enkele successen, maar in 1792 toog de franse Generaal Dumouriez over onze grens en botste bij Jemappes op het Oostenrijks leger, onder bevel van de Belgische veldheren Clairfayt en de Beaulieu uit Lathuy (zie Alpaisis n° 46). De eenheid van Philippe-Eugène Cypers nam deel aan de veldtocht.

De slag greep plaats op 6 november, doch de Oostenrijkers moesten wijken en zich achter de Maas terug trekken.

Josèphine De Weller, die zwanger was, volgde de aftrekkende troepen en baarde op 21 november te Herve een zoon, die de naam Henri kreeg.

In 1793 kwam het Oostenrijks leger veel sterker en beter uitgerust opnieuw te velde, onder bevel van Prins Leopold van Coburg.

Cypers bevond zich andermaal bij de troepen van de Prins.

Na een bloedige veldslag tegen Generaal Dumouriez bij Neerwinden (dicht bij Waasmont) werden de fransen uit het land verjaagd.

Op 1.1.1794 verwierf Cypers de graad van Sergeant-Majoor en werd in 1794 opnieuw in de gevechten betrokken tegen de fransen, waar hij zich door zijn heldenmoed onderscheidde.

Op frans grondgebied bij Le Cateau (Dept Nord) werden vrijwilligers gevraagd om een vijandelijke post aan te vallen. Cypers en enkele anderen boden zich onmiddellijk aan.

Met ware doodsverachting drongen zij de stelling binnen en bemachtigden de twee kanonnen. Drie dagen later, op 20 april 1794 leverden zij gevechten bij Landrecies, ten zuiden van het bos van Mormal (Dept. Nord), waar hun oversten werden gekwetst. Dadelijk namen Adjudant Faeger, Sergt-Maj. Cypers, Korporaals Lemarinier en Keuthien en de soldaten en de soldaten Klinkenberg en Fusilier hun plaats in en stelden zich aan het hoofd van de troep.

Zij deden een uitval, veroverden het dorp Happegarde en bezetten de de vijandelijke versterkingen.

Cypers die zich uitzonderlijk had onderscheiden bekam de Zilveren Medaille voor heldenmoed en het Kruis van Keizerin Maria Theresia.

Helaas in juni zou het Oostenrijks leger bij Fleurus worden verslagen door Generaal Jourdan.

In 1795 vertoefde hij met zijn eenheid in Italie, waar zijn zoon Paul te Vallenda ter wereld kwam.

Een jaar later vlamde de strijd weer op. Twee franse legers poogden vruchteloos om langs Z. Duitsland naar Wenen op te rukken, wjl Napoleon in april over de Alpen trok en Italie binnen viel, waar hij de Oostenrijkers op de vlucht joeg. Ook aan deze veldslagen nam Cypers deel, eveneens aan deze van 1797 en 1799, waardoor de fransen uit Italie werden verdreven.

Op 25 mei 1800 werd Cypers "vaandrig" en bij het 55e Infanterie Regiment van Murray gevoegd. Zij leverden datzelfde jaar strijd tegen de franse die opnieuw naar Wenen wilden oprukken, wjl Napoleon op 14 juni, bij Montebello en Marengo in Italie de overwinning behaalde, waardoor zijn nederlaag van 1799 werd goedge maakt.

Cypers doorkruiste gans Europa, want in 1802 bevond hij zich in Polen, waar op 14 november te Lubarton zijn derde zoon "Constantin" geboren werd.

Twintig jaar na zijn dienstname, op 25 september 1805, ging eindelijk zijn droom in vervulling. Hij verwierf de graad van Onder-Luitenant, maar op 2 december stond hij weer op het slagveld bij Austerlitz in Moravie.

Op 20 december 1807 ging hij met de graad van le Luitenant over naar de 1e Gäliziches Cordons Divisie en stond in de rangen van deze legereenheid op 6 juli 1809 andermaal in het vuur te Wagram bij Wenen, tegen de troepen van Napoleon.

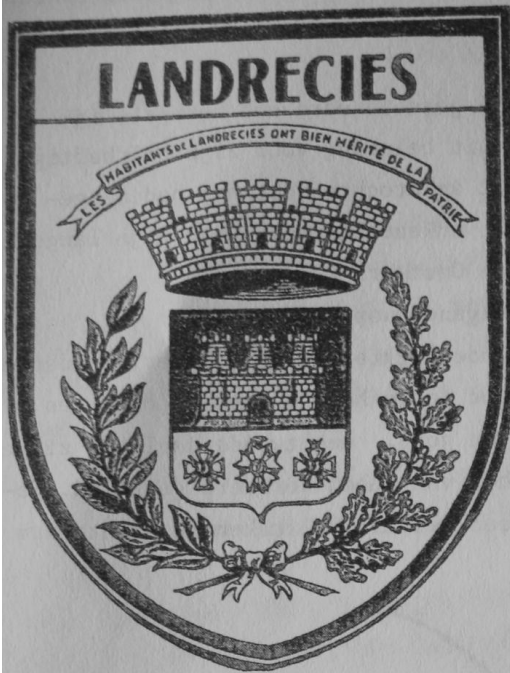
Nadien volgden enkele mutaties (verplaatsingen) elkaar op, eerst bij het Buccowiner Grenzcorps op 21 oktober 1809, dan bij de 2e Gäliziches Cordons Division op 29 mei 1810 en vervolgens bij de Inner-Oestereichisches Cordons Bataillon op 14 juli 1814.

Op 10 mei van dat laatste jaar was zijn zoon Paul te Wiener-Neustadt overleden, waar hij lessen volgde aan de Militaire Akademie.

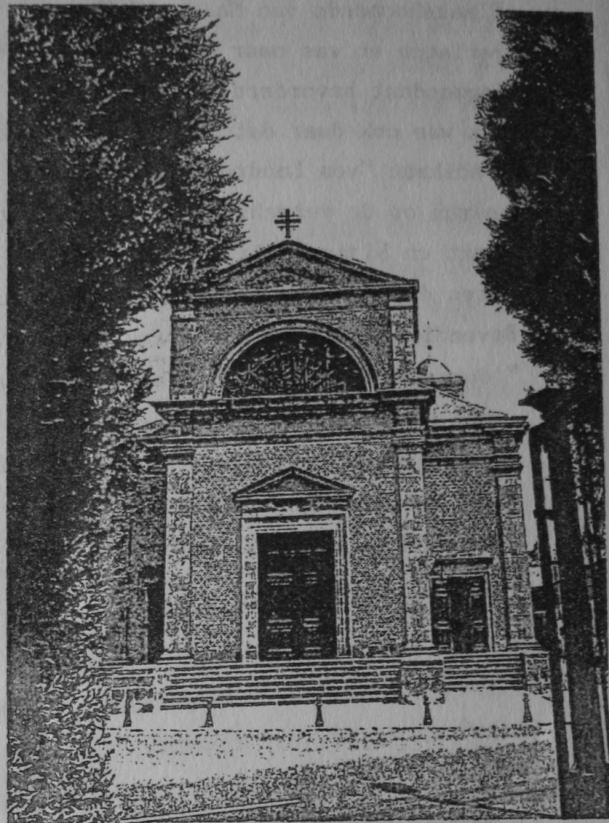
In juni 1815 toen Napoleon, die uit Elba was ontsnapt, zich klaar maakte om naar het Noorden op te rukken, om de verbinding tussen de Engelsen en de Pruisen te verhinderen, maakte Cypers deel uit van het Oostenrijkse leger onder Frimont, dat naar Lyon moest afzakken.

Na de slag van Waterloo, was de eeuwige vijand voorgoed verslagen en trad er een rustige periode in.

Landrecies

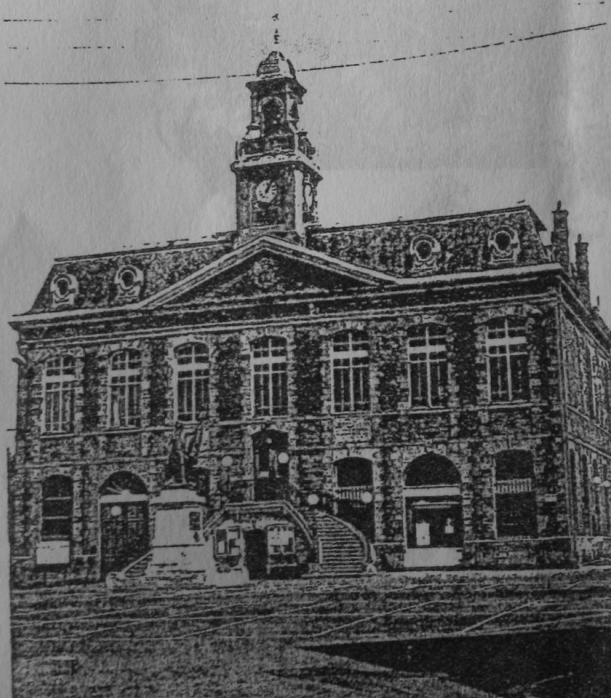

WAPENSCHILD

Landrecies

DE KERK

HET STADHUIS

In de ouderdom van 51 jaar op 1 juli 1815 werd hij getransfereerd naar het Plaatskommando van Mainz (Tiermarckstrasse 196). Hij had de strijdende eenheden verlaten en was naar de administratie over gegaan en werd daar tot Kapitein Kommandant bevorderd.

Het was ook daar dat hij op 3 november 1821 geadeld werd met het erfelijk predikaat "von Landrecy" achter zijn naam uit beloning voor zijn heldhaftig gedrag op de verschillende fronten en de 12 veldtochten dat hij had meege-maakt en bijzonderlijk te Landrecies en uit erkentelijkheid voor zijn lange jaren dienst en toewijding aan het Huis van Oostenrijk.

Bovendien kende Keizer Franz II hem het volgende wapenschild toe :

" doorsneden, één deel van keel met gewapende rechterarm van zilver, houdende een sabel van hetzelfde, versierd van goud en in hart vergezild door een ster(voor wapenfeiten) met zes stralen van goud, een tweede deel van zilver met drie eendjes (wapen van zijn geslacht) van sabel verkeerdt geordert. Ge-kroonde helm, dekkleden van zilver en keel met als helmteken de rechterarm uit het schilde"

Kap.Kdt. Philippe Cypers van Landrecy overleed te Mainz op 3 okt. 1839 in de ouderdom van 75 jaar, na 55 jaar legerdienst. Hij had vier Keizers gediend. Zijn vrouw bleef te Mainz wonen en stierf er op 26 maart 1855 in de ouderdom van 85 j.

Zijn zonen waren militaristisch opgevoed en volgden het voorbeeld van hun vader. Zijn oudste zoon (Heinrich) werd veldkanselier in het Oostenrijks leger en afgedeeld bij het opperbevel te Peterwardien in Slavonie, waar zijn drie zonen geboren werden. Later was hij griffier bij hetzelfde leger. Hij huwde met een Hongaarse.

Zijn derde zoon Constantin, diende als "cadet" (aspirant adelborst) in 1821 in het Infanterie Regiment van Kerpen, in 1822 bij het 47e Steyerisches Inf. Regt. te Marburg en in 1823 bij het 49e Nieder Oesterreichisches Inf. Regt. te Mainz. Hij werd "Vaandrig" in 1830 en O/Luitenant in 1832. In 1837 verliet hij het leger en keerde terug naar zijn geboortedorp Waasmont.

Zijn drie kleinzonen (kinderen van Heinrich) volgden het spoor van hun vader en dienden allen onder het huis van Oostenrijk.

Het waren:

- Philipp-Eugen °1820, cadet in 1836 bij het 53e Ungarisches Regt. te Peterwardies, in 1843 bij het 40e Galirisches Inf. Regt te Pesth waar hij in 1845 tot O/Luitenant werd benoemd. In 1849 verplaatste zijn eenheid zich naar Agram.
- Heinrich °1827, cadet in 1843, bij het 40e Galirisches Inf. Regt. te Pesth en later te Agram, waar hij in 1850 tot le Luitenant werd bevorderd.
- Franz °1830, cadet in 1849 bij het 40e Galirisches Inf. Regt. te Agram en O/Lt 2e klas in 1850.

Gedurende drie generaties stond de familietak Cypers van Landrecy in dienst van het Oostenrijks Keizerrijk en bracht krediet over het geslacht Cypers in het algemeen.

Het bruisend Hoegaards brouwersbloed, waaruit zij waren gesproten, had zeven van haar beste zonen aan Oostenrijk geschonken.

Nopens de betrekkingen tussen de familie Cypers van Landrecy en hun verre verwanten te Hoegaarden is niets geweten. Wellicht zijn ze er nooit of weinig geweest. Hoe zouden zij het ook kunnen gedaan hebben, hun vele verplaatsingen en de oorlogen maakten zulks bijna onmogelijk.

Doch een feit staat vast, zij waren fier uit een brouwersfamilie te zijn gestamd en wisten zeer goed dat hun voorvader uit Hoegaarden afkomstig was.

Dat weten wij uit de overleveringen van brouwer Julien Van Nerum (°1843 te Hoegaarden en brouwer op de Vroente aan de Grote Brug van 1872 tot 1897).

Hij was de oom en de peter van de zadel- en gareelmaker Julien Van Nerum uit 't Nieuwhuys, langs wie de overleveringen bewaard bleven.

Brouwer Julien Van Nerum voerde regelmatig bier uit naar het Walenland en kwam ook te Waasmont in de herberg van Martin Cypers de Landrecy (°1844 en herbergier van 1872 tot 1911). Hij was de zoon van Constantin ex O.Lt. in het Oostenrijks leger en bijgevolg de kleinzoon van Kapt. Kdt. Philipp Cypers van Landrecy.

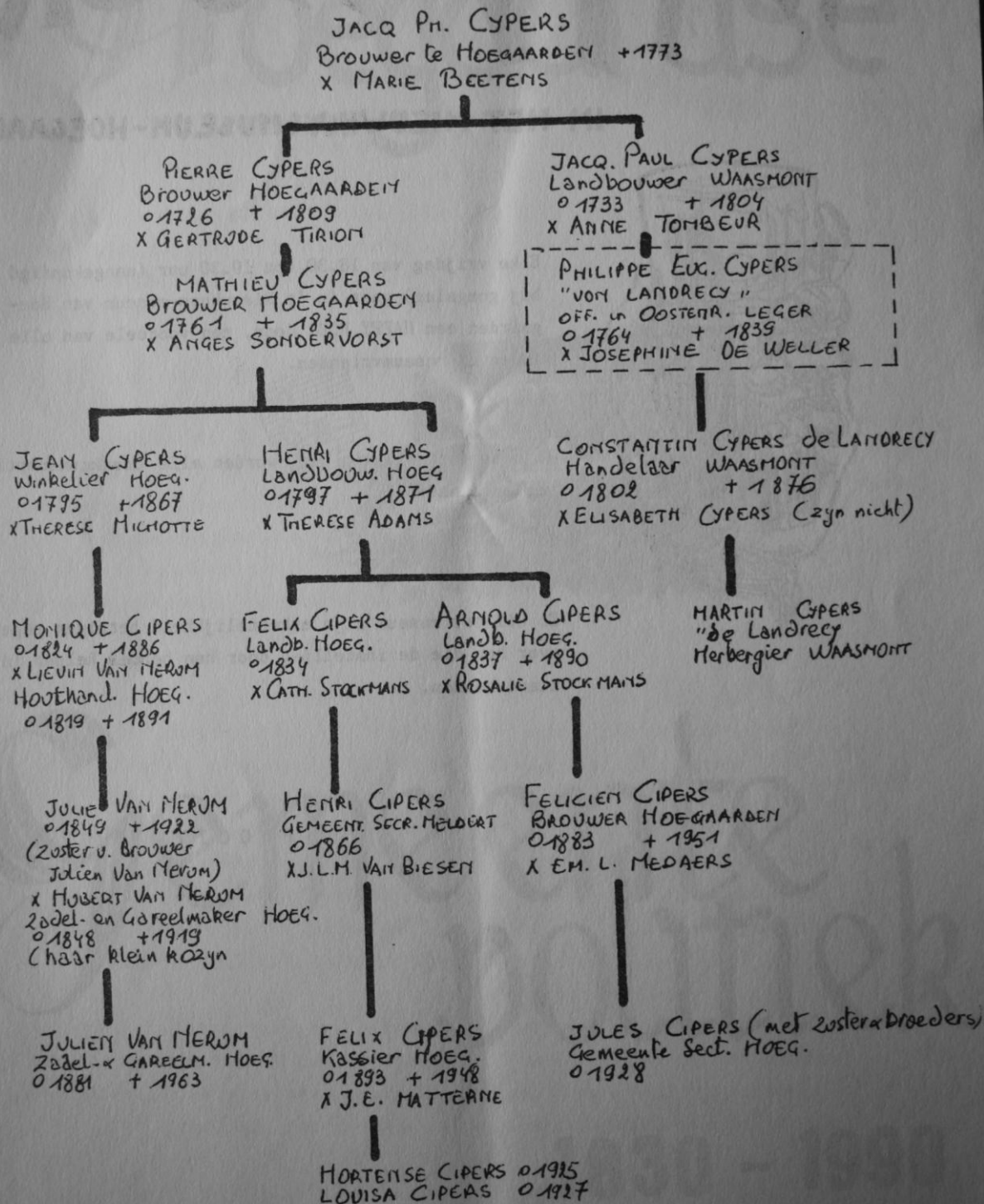
Deze Martin was goed bevriend met Julien Van Nerum en noemden elkaar "cousin" en spraken veel over hun familie en hun verwantschap en ook over de veldslagen die Martin's grootvader had meegemaakt.

Julien Van Nerum heeft ook nog Constantin (Martin's vader) gekend, die pas in 1876 te Waasmont overleed.

Deze heeft hem nog ooit een sabel getoond uit de tijd dat hij als officier in het Oostenrijks leger diende en een "bonnet de voltigeur" door zijn vader Philippe op de fransen buit gemaakt, tijdens een van de vele veldslagen en als aandenken door Constantin bewaard.

Misschien zijn er door de nakomelingen van Constantin nog andere herinneringen of aandenkens bewaard gebleven, wat voor de familie's Cypers zeker het weten waard is, om alzo van alle familiestukken een inventaris op te maken.

Graad van verwantschap met HOEGAARDEN

HAPPY HOUR

IN HET NIEUWHUYSMUSEUM-HOEGAARDEN

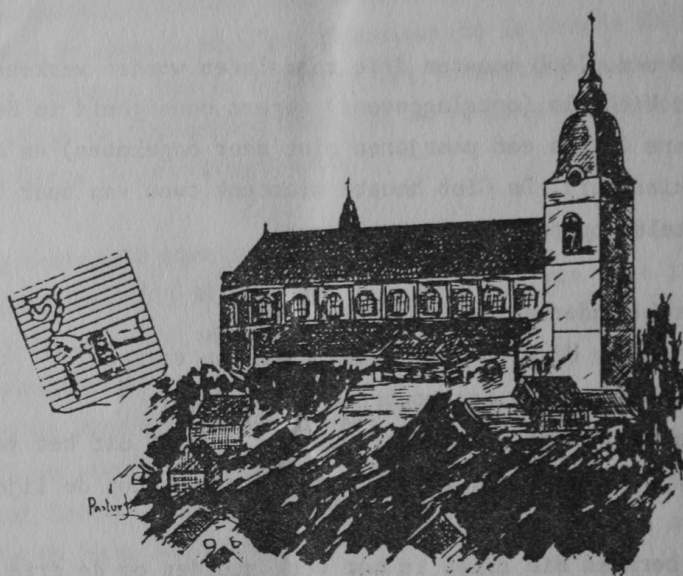
Elke vrijdag van 18.30 tot 19.30 uur (aangekondigd bij gongslag) gaat in 't Nieuwhuys-museum van Hoegaarden een HAPPY HOUR door, ten voordele van alle leden en museumvrienden.

Tijdens dit gelukkig uur, worden alle drankconsumpties verlaagd met 5 fr.

Zo wil het museum zijn erkentelijkheid betuigen tegenover hen die de instelling door hun bezoek helpen in stand houden.

P R O C I T

Hoegaardse

Gemeente politiek

1830 - 1990

Op 30 okt. 1860 moesten drie raadsleden worden verkozen ter vervanging van Henri Michiels (ontslaggevend) wegens onenigheid in de Burgerwacht), Charles Loriers (sinds een paarjaren niet meer opgekomen) en Henri Vandertaelen (herkiesbaar). De Club hoopte minstens twee van haar leden te zien verkiezen en stelde op de katholieke lijst:

- Henri Vandertaelen
- Alexander Nijs (achterkleinkoosijn van vorige)
- Charles Loriers (schoonbroeder van Nijs)
- Clement Dumont (zoon van oud burg. Dumont uit het voormalige Kapittelhuys
Was katholiek maar werd buiten zijn weten op de lijst geplaatst.

De liberalen die alles in het werk stelden om de drie plaatsen te verwerven kwamen op met :

- Dr. Jean Bapt. Van Nerum
- Charles Van Nerum (broeder van vorige)
- P.J. Wampach, belastings-ontvanger

Buiten Dumont en Wampach waren al deze kandidaten leden uit de Geslachten, zodat de Confrerie alle troeven gebruikte, om haar afstammelingen te doen verkiezen. Maar noch de Clan, noch de Club, noch de Geslachten bekwamen volledige bevrediging, want het waren Vandertaelen (108 stemmen), Dr. Van Nerum (78 st.) en Wampach (72 st.) die verkozen werden.

Toen gebeurde echter iets dat op een wonder leek. Door bemiddeling van de Hoofddecken der Confrerie der V. Geslachten, Henri Norbert Lintermans, kwam de verzoening tussen Van Nerum en Vandertaelen tot stand en scheen er tussen katholieken en liberalen een wapenstilstand te zijn gesloten.

De Clan en de Club, ontstaan in de schoot der Geslachten waren ondertussen tot algemene politieke dorpskringen uitgegroeid en leefden nu elk langs hun kant, hun eigen bestaan, zonder elkaar te fel te tergen.

De bekroning van deze plots ingetreden vrede kwam in november 1860. Drie mannen uit de Geslachten kwamen samen in 't Nieuwhuys (toen gehouden door Jozef Van Nerum); Het waren Dr. Van Nerum, Stoker Loriers en zakenman Vandertaalen. Zij besloten om te Hoegaarden terug een harmonie op te richten, ter vervanging van de rond 1850 teloor gegane St. Cecilia.

In goede verstandhouding richtten deze drie bloedverwanten een nieuwe muziekvereniging op, die de naam kreeg "Les Mélomanes de la Grande Ghète". Burgemeester Not. Putzeys nam er dadelijk het voorzitterschap van waar en stemde onmiddellijk de nodige toelagen tot de aankoop van instrumenten, terwijl Dr. Van Nerum O/Voorzitter werd.

Deze oprichting verhoogde aanzienlijk de faam der Geslachten en van hun die er deel van uitmaakten. Zij stonden nu aan het hoofd van alle instellingen in het dorp. Zij stelden hun wetten in de gemeenteraad, duiden hun mannen aan in de controle-commissie der dorpsrekeningen, zij zaten in het Weldadigheids bureau, bevolen de Burgerwacht en beheerden de jonge en glansrijke harmonie, die terug praal en pracht bracht.

En bovendien zat Brouwer Charles Van Nerum, de rijke en machtige Brouwersgilde voor, die in haar schoot de corporatie van herbergiers en cabarethouders omvatte.

Men zou wel durven gezegd hebben, dat te Hoegaarden een wonder boven wonder was geschied.

Maar helaas het was slechts valse schijn, en soort van laatste verband op een ongeneesbare wonde, want in werkelijkheid liep alles verkeerd, zowel in de Confrerie der Geslachten als in de gemeenteraad, waar "wit" (blauwen = liberalen) en "zwart" (gelen = katholieken) achter de schermen verder gingen elkaar te pesten.

Tot zelfs in eigen kring, waren onenigheden en ruzies ontstaan.

Alles geleeke wel op een zinkend schip in een nakende storm.

Op 18 december 1861 gaf Burgemeester Putzeys, onverwachts ingevolge vermoeidheid en politieke moeilijkheden, zijn ontslag.

Het sloeg in als een bliksem. Niemand had zich hieraan verwacht, behalve enkele ingewijden uit de liberale kringen, waaronder Dr. Van Nerum en le Schepen Christiaens, die de ware oorzaak geheim hielden.

Dr. Van Nerum nam het woord en bracht hulde aan Putzeys voor de vele en grote diensten op acht jaar tijd aan de gemeente bewezen.

Hij citeerde de oprichting van een postkantoor, de verbetering van de ziekenzorg der armen, de uitbreiding van de wekelijkse markt, de afhandeling van verschillende processen, waaronder dat tegen de Staat nopens de baan naar Tienen, en aan Hoegaarden 112.067,80 f. opbracht en ook de schuldaflossing aan Graaf Charles d' Oultremont, beëindigd in 1859, de bouw van de bruggen over Beek en Gete, de verbetering van het onderwijs, de oprichting van een harmonie, enz.....

Het ganse gemeentebestuur stemde met deze hulde in en wanneer Dr. Van Nerum, de le Schepen Christiaens, (vrijwilliger 1830 en Ridder in de Leopoldsorde), tot nieuwe burgemeester voorstelde, ging de Raad weer eenparig akkoord.

Putzeys nam de plaats van raadslid in, Vandermolen werd le Schepen en Adams zou in april 1862 tot 2e Schepen worden verkozen.

Rond die tijd verdween Lambert Finoulst uit de Raad, die inzake de moeilijkheden met het gehucht Bost in botsing was gekomen met Lambrechts.
(zie Alpaidis vanaf n°71)

Jean François CHRISTIAENS

Werd geboren te Leuven op 31 jan. 1808.

Op 22 jarige leeftijd, na eerst teParijs te hebben vertoefd, meldt hij zich in september 1830 als vrijwilliger om de Hollanders uit het land te helpen ver-

drijven.

Op 8 jan. 1840 trad hij te Hoegaarden in het huwelijk met Rosalie Van Autgaerden uit het Brouwershuis en vestigde zich in de Pastorijstraat waar zij een linnen- en kruidenwinkel openhielden.

In 1848, onder burgemeester de Zangré werd Christiaens tot Schepen verkozen en tot Adjunkt-Majoor benoemd van de zo pas opgerichte Burgerwacht.

Christiaens was liberaal, doch gematigd en zeer populair.

Na het ontslag van Putzeys werd hij in 1862 tot burgemeester van Hoegaarden uitgeroepen en bleef dit tot 12 jan. 1864, toen hij wegens ziekte, ontslag nam.

Hij bracht terug rust in HOegaarden en werd door wit en zwart geliefd.

Hij overleed op 19 juni 1864.

De katholieken door het plotse ontslag van Putzeys en het snel optreden der liberalen, ten zeerste verbluft, hadden zich deerlijk laten beetnemen. Doch zij waren tevreden met Christiaens als burgemeester, die wel liberaal, maar veel gematigder was.

Helaas, op 12 jan. 1864, moest hij wegens ziekte reeds ontslag nemen en overleed op 19 juni. Het was le Schepen Vandermolén die hem als "waarnemend" burgemeester verving, in "afwachting van een gezonde en gezamenlijke beslissing" had de liberale fractie gezegd.

Ondertussen was de katholiek Fulgence Finoulst uit Houtem, ter opvolging van Lambert Finoulst tot de Raad toegetreden. Alles bleef betrekkelijk kalm. De liberalen nog steeds in de meerderheid, trachtten hun positie te handhaven, terwijl de katholieke kring een crisis doormaakte en naar middelen zocht om zich te versterken.

In het dorp voelde iedereen dat er iets op gang was, maar het fijne wisten zij niet, tot wanneer in februari 1865 de zaak zich openbaarde.

Not. Putzeys en zijn schoonbroeder Brouwer Dumont, samen met hun vriend Appolinaire Van Goetsenhoven uit Meldert, richtten op de weg naar Nerm, een suikerfabriek op, naar het voorbeeld van Tienen. Directeur Louis Vinckenbosch van de Tiense Suikerfabriek had ten andere hun plan volledig gesteund en aangewakkerd.

Deze verwezenlijking deed de populariteit van Putzeys aanzienlijk stijgen en kwam ten goede aan de liberale partij, hetgeen ontegensprekelijk een gevaar betekende voor de komende verkiezingen, temeer dat de katholieken een inzinkingsperiode doormaakten.

Nu begrepen zij pas waarom Putzeys zijn ontslag als Burgemeester had gegeven, maar het drong hun nog niet ten volle door, waarom Vandermolén steeds "waarnemend" burgemeester bleef. Toen de katholieken dit punt aanhaalden kregen zij slechts te horen "De tijd is nog niet gekomen".

De Club voelde wel dat de Clan iets in het schild voerde en dat verwekte verbittering en haat.

Tussen de katholieken bevond zich een man; Brouwer Alexander Nijs uit de Stoopkensstraat (huidig Paenhuys), die er in gelukte zich tot Raadslid te doen verkiezen en vanaf 27 april 1865 in de gemeenteraad zetelde.

Vanaf dat ogenblik zou alles veranderen, want Alexander Nijs, rechtstreeks ko-zijn van Dr. Van Nerum; had zich plechtig voorgenomen, de katholieke kring uit de crisis te verheffen en "de ganse liberale kliek te kelderen". Hij betitelde hun als "vuile eierzuchtige joden, vrijmetselaars en Godslasteraars" die de ziel van Hoegaarden aan het bederven waren.

Hij zweepte de katholieken zodanig op, dat zij vanaf toen "Ultramontanen" werden (verstokte Roomsgezinde extremisten) genoemd.

Toen de liberalen zulks vernamen, beschreef Dr. Van Nerum hun als "een hatelijke en onverdraagzame bende van kerkuilen, pastoorsrokken en kwezels" en op hun beurt vormden de liberalen zich om tot "Radicalen".

De twee partijen stonden nu meer dan ooit "uiterst rechts" en "uiterst links" tegenover elkaar. De politieke oorlog brak terug los, de vrede was van korte duur geweest.

Maar ondanks de heropflakking van de strijd bleven Dr. Van Nerum en Henri Vandertaelen met elkaar in goede verstandhouding leven. Hier valt te noteren dat Putzeys in 1865, ook zijn ontslag als voorzitter van de harmonie had ingediend, want de ingangstelling van de fabriek, die welvaart moest brengen in het dorp, slorpte hem volledig op. Maar in feite was hij reeds meermaals in botsing gekomen met Alexander Nijs, die hem het verwijt stuurde, de harmonie als liberaal instrument te gebruiken

Alsdan was het Henri Vandertaelen die hem als voorzitter had opgevolgd en deze werd krachtig gesteund door zijn onder-voorzitter Dr. Van Nerum. Zij schonken pracht en praal aan de muziekvereniging, aan wie zij zelfs uit eigen zak in 1861, een mooi en rijkversierde vlag hadden geschonken (heden in 't Nieuwhuys museum bewaard). Nochtans had past. Deelen geweigerd de vlag te zegenen.

Nijs was echter woedend op de goede verstandhouding die tussen Vandertaelen en Van Nerum heerste en kwam hierdoor in onenigheden met zijn meer gematigde achterkleinkozijn Vandertaelen, die hij ervan betichtte, "in Van Nerum zijn gat te kruipen".

De politieke partijbelangen brachten hun nochtans steeds weer samen, niettegenstaande het tussen de families Nijs en Vandertaelen nooit goed geboterd heeft.